

December 2019.

***U fokusu: Zakon o izmenama i dopunama
Zakona o porezu na dohodak građana***

Dana 6. decembra 2019. godine, Narodna skupština Republike Srbije usvojila je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana (u daljem tekstu „Zakon“). Zakon je stupio na snagu 14. decembra 2019. godine, a primenjuje se od 01. januara 2020. godine, osim pojedinih odredbi Zakona koje će otpočeti sa primenom od 01. marta 2020. godine.

Važno je napomenuti da je istovremeno izmenjen i Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje kako bi se isti uskladio sa Zakonom. Zakonom su izvršene brojne izmene i unete određene novine, od kojih izdvajamo sledeće:

Izmene u pogledu paušalnog oporezivanja

Za razliku od ranijih rešenja, Zakon sada predviđa mogućnost da poreski obveznici iz oblasti računovodstvenih, knjigovodstvenih i revizorskih poslova, kao i poslova poreskog savetovanja, mogu da izmiruju svoje poreske obaveze kroz paušalno oporezivanje.

Dodatno, rok za podnošenje zahteva za paušalno oporezivanje više nije 30. novembar tekuće godine za narednu godinu, već 31. oktobar, s tim da lice koje započne obavljanje delatnosti zahtev za paušalno oporezivanje podnosi isključivo u momentu registracije u registar privrednih

subjekata Agenciji za privredne registre (APR), koja zahtev prosleđuje Poreskoj upravi. Lica koje se ne registruju u registru privrednih subjekata APR-a, zahtev za paušalno oporezivanje podnose Poreskoj upravi u roku od 5 dana od dana registracije, u elektronskom obliku preko portala Poreske uprave.

Takođe, važno je istaći da je istovremeno sa početkom primene Zakona, na snagu stupila i Uredba o bližim uslovima, kriterijumima i elementima za paušalno oporezivanje obveznika poreza na prihode od samostalne delatnosti.

Međutim, **najvažnije izmene** predviđene Zakonom i izmene koje su privukle najveću pažnju medija i javnosti, pre svega IT sektora, tiču se paušalnog oporezivanja dohotka samozaposlenih. Naime, sada je predviđeno da će se „drugim prihodima“ smatrati i naknada koju preduzetnik prima na osnovu obavljanja aktivnosti za određenog nalogodavca, pod uslovom da taj preduzetnik ispunjava najmanje 5 od 9 kriterijuma tzv. testa samostalnosti. Ukoliko je to slučaj, ovi „drugi prihodi“ biće oporezovani po stopi od 20% (pri čemu ovakvi prihodi ne podležu umanjenju za normirane troškove), dok će se na takve prihode obračunati i doprinosi za penzijsko i

invalidsko osiguranje po stopama propisanim Zakonom o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Predmetni porezi i doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje obračunavaće se i plaćaće po odbitku, što znači da će za plaćanje poreza i doprinosa biti odgovoran nalogodavac (kao isplatilac prihoda) kada preduzetnik ostvaruje prihode od domaćeg pravnog lica - nalogodavca, odnosno sam preduzetnik kada ostvaruje prihode od stranog pravnog lica – nalogodavca.

Napred spomenuti test samostalnosti ima za cilj da utvrdi da li lice koje obavlja određene aktivnosti za svog nalogodavca zaista posluje kao samostalni preduzetnik ili pak obavlja poslove koje bi obavljalo lice zaposleno kog datog nalogodavca. Kriterijumi testa samostalnosti podrazumevaju, između ostalog, da nalogodavac određuje radno vreme preduzetniku, da preduzetnik ostvaruje najmanje 70% svojih ukupnih prihoda od jednog nalogodavca u periodu od 12 meseci koji počinje ili se završava u odnosnoj poreskoj godini, te da preduzetnik obavlja poslove u poslovnim prostorijama koje obezbedi ili mestu koje odredi nalogodavac.

Poreske olakšice za novoosnovana privredna društva i društva koja zapošljavaju kvalifikovano novozaposleno lice

Počev od 1. marta 2020. godine, poslodavci -novoosnovana društva koja obavljaju inovacionu delatnost mogu biti oslobođeni plaćanja poreza na zarade osnivača koji su zaposleni u tom društvu, pod uslovom da:

- a) poslodavac – privredno društvo nije povezano ni sa jednim pravnim licem u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica i

da ne ostvaruje više od 30% svog ukupnog prihoda od drugih lica koja se smatraju povezanim sa bilo kojim osnivačem poslodavca - privrednog društva;

- b) je fizičko lice – osnivač, odnosno svaki od osnivača ako ih je više, zaključio ugovor o radu i da je prijavljen na obavezno socijalno osiguranje; i
- c) u periodu za koji ostvaruje pravo na oslobođenje, osnivač ima najmanje 5% akcija ili udela u novoosnovanom privrednom društvu.

Ovakvo poresko oslobođenje se odnosi isključivo na zarade koje su isplaćene u periodu od 36 meseci od dana od kada je društvo osnovano (pri čemu se kao maksimalni iznos zarade koja podleže ovakvom oslobođenju priznaje iznos od 150.000 dinara mesečno) i moći će da ga ostvare poslodavci osnovani do 31 decembra 2020. godine.

Važno je naglasiti da korišćenje ovakvih olakšica isključuje mogućnost korišćenja subvencija za zapošljavanje ili samozapošljavanje.

Takođe, poslodavac koji zasnuje radni odnos sa licem koje u 2019. godini nije imalo status osiguranika zaposlenog, odnosno osiguranika samostalnih delatnosti koji je osnivač, odnosno član privrednog društva koji je u radnom odnosu u privrednom društvu čiji je osnivač odnosno član, a koje je taj status steklo zasnivanjem radnog odnosa u periodu od 1. januara 2020. godine do 30. aprila 2020. godine (kvalifikovano novozaposleno lice), biće oslobođen obaveze plaćanja obračunatog i obustavljenog poreza iz zarade

novozaposlenog lica, za zaradu isplaćenu zaključno sa 31. decembrom 2022. godine.

Uslov za ovakvo poresko oslobođenje jeste da se zasnivanjem radnog odnosa sa kvalifikovanim novozaposlenim licem povećava broj zaposlenih lica kod poslodavca koji pretenduje na ovakvo oslobođenje.

Poslodavac se oslobađa obaveze plaćanja poreza iz zarade i to: 70% poreza (za zarade isplaćene u 2020. godini), 65% poreza (za zarade isplaćene u 2021. godini), odnosno 60% poreza (za zarade isplaćene u 2022. godini), kao i doprinosa za PIO - na teret zaposlenog i na teret poslodavca i to: 100% doprinosa (za zarade isplaćene u 2020. godini), 95% doprinosa (za zarade isplaćene u 2021. godini), odnosno 85% doprinosa (za zarade isplaćene u 2022. godini).

Porez na zarade za novonastanjenog obveznika

Poreski obveznik koji ispunjava Zakonom propisane uslove u pogledu posebnog stručnog obrazovanja, starosti, te trajanja boravka na teritoriji Republike Srbije pre zaključenja ugovora o radu sa kvalifikovanim poslodavcem, smatraće se novonastanjenim obveznikom u smislu Zakona i moći će, počev od 1. marta 2020. godine, da ostvari pravo na umanjenje osnovice poreza na zaradu za 70% za period od 5 godina od dana zaključenja ugovora o radu, pod uslovom da njegova zarada prelazi Zakonom propisani iznos.

Osnovni preduslov za ostvarivanje ovakvog umanjenja podrazumeva da je novonastanjeni obveznik zaposlen na

neodređeno vreme, i to kod kvalifikovanog poslodavca (pri čemu Zakon definiše kvalifikovanog poslodavca kao poslodavca rezidenta Republike Srbije koji se ne može smatrati povezanim licem sa prethodnim poslodavcem novonastanjenog obveznika ili poslodavca rezidenta Republike Srbije koji zasniva radni odnos sa novonastanjenim obveznikom koji je u periodu od 25 godina koji prethodi godini u kojoj zasniva radni odnos, barem tri godine ispunjavao uslove da se smatra rezidentom Republike Srbije).

Svakako, pravo na ovakvo umanjenje ne isključuje pravo na prethodno odbijanje neoporezivog dela zarade (koji je uzgred, sa ranijih 15.300 dinara, Zakonom povećan na 16.300 dinara).

Oporezivanje dohotka nerezidentnog obveznika

U slučaju da nerezidentni obveznik provodi najviše 90 dana godišnje u Republici Srbiji, biće izuzet od plaćanja poreza na dohodak, pod uslovom da je taj dohodak ostvaren od nerezidentnog nalagodavca koji ne obavlja delatnost na teritoriji Republike Srbije, odnosno koji obavlja poslovnu delatnost na teritoriji Republike Srbije, pod uslovom da sama usluga pružena nerezidentnom nalagodavcu ne služi njegovoj delatnosti na teritoriji Republike Srbije.

Izmene u pogledu naknade troškova prevoza

U skladu sa mišljenjem Ministarstva finansija koje je u prethodnom periodu bilo predmet interesovanja sredstava javnog informisanja, Zakon sada propisuje da će se oslobođenje od plaćanja poreza na zaradu

zaposlenog po osnovu troškova prevoza za dolazak i odlazak sa rada, primenjivati samo u slučaju kada su ti troškovi dokumentovani. Maksimalni iznos dokumentovanih troškova prevoza podložan je usklađivanju na godišnjem nivou, a u 2020. godini iznosi 3.988 dinara mesečno.

Napred objašnjene izmene donete su radi stvaranja povoljnije poslovne klime u Republici Srbiji, odnosno radi povećanja zaposlenosti i suzbijanja sive ekonomije. Hoće li se primenom Zakona ovi ciljevi zaista i ostvariti, ostaje da se vidi u nastupajućem periodu.

*Odricanje od odgovornosti: Tekst u prilogu šalje se kao opšte uputstvo i ne predstavlja pravni savet.
Copyright Cvetkovic, Skoko & Jovicic 2019.*